

МОВЛЕННЕВА МАСКА ЯК ЗАСІБ ПЕРЕВТІЛЕННЯ АВТОРА КОМІЧНОГО ІДІОДИСКУРСУ

О. В. Кузнєцова, викладач

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,

майдан Свободи 4, м. Харків, 61022, Україна

E-mail: olgakuz3007@gmail.com

У статті вперше пропонується дослідження мовленнєвої маски автора комічного ідіодискурсу. Феномен маски під впливом епох зазнав трансформаційних змін і перетворився з простого атрибуту святковості, карнавалу на художній прийом, став центральною текстовою категорією. Таким чином, мовленнєва маска стає механізмом перевтілення автора, зображує не лише невербальну сторону особистості, а й дає їй можливість креативно представити себе в текстовій площині.

У результаті дослідження творчості сучасного американського письменника-гумориста Дейва Баррі встановлено, що такий тип маски є складним трирівневим феноменом, який наскрізно пронизує творчість автора і проявляється на передній обкладинці, змісті та тексті. До найчастотніших стилістичних прийомів, ужитих автором, відносимо абсурд, алюзію, вживання okazionalizmів, інтертекстуальність та парадокс. У роботі пропонується визначення комічного ідіодискурсу як різновиду дискурсу ігрової тональності, продукту карнавальної моделі світу.

***Ключові слова:** комічний ідіодискурс, маска, мовленнєва маска, карнавал, образ автора.*

Вступ. Зацікавленість лінгвістів різними аспектами творчої діяльності мовної особистості [6; 7; 14; 17; 21; 24 та ін.] зумовлена прагненням мовця до самовираження, самопрезентації, мовленнєвого перевтілення в комунікації. Одним з найяскравіших проявів такого виду творчої діяльності креативної мовної особистості, яка націлена на експеримент зі своїм образом, стає створення мовленнєвої маски [8; 12; 15; 18; 26 та ін.].

Феномен маски (фр. *masque* – обличчя; середньовіч. лат. – *masca*) є невід'ємною складовою людського буття і в прямому (предмет, що приховує обличчя), й у широкому значенні (маски театральні – ролі та ампула; карнавальні; соціальні – іміджі; авторські) та функціонує в соціокультурному просторі з найдавніших часів [16, с. 226]. Маски первісної культури відображали обрядовість того часу – були пов'язані з буденними справами: трудовими буднями, похоронними ритуалами тощо. У античний період маска слугувала засобом створення «карикатурного персонажу». Її колір, розмір відображав соціальний статус, вік, настрої особистості. З часом антична маска починає акумулювати в собі індивідуально-типові риси діючих осіб. Середньовічна маска нероздільно пов'язана з карнавалом, – це «паралельний офіційному світу святковий світ, в якому живуть за законами тимчасової «карнавальної свободи» [10, с. 151]. В епоху Ренесансу маска отримує нове втілення – стає словесною маскою через яку виражається мовленнєва свобода карнавалу. Таким чином, маска трансформується з атрибуту вистави на площі, карнавальний дійств у текстову площину.

Актуальність та новизна теми статті вбачається в тому, що образ автора комічного ідіодискурсу вперше досліджується на основі «приміряння» ним різних масок. **Мета** цієї наукової розвідки полягає в описі конструювання мовленнєвої маски в комічному ідіодискурсі. Поставлена мета передбачає вирішення таких **задач**:

– виявити характеристики мовленнєвої маски як різновиду мовленнєвого образу автора;

- розглянути засоби конструювання мовленнєвої маски автора комічного ідіодискурсу;
- виділити інгерентні риси організації комічних художніх текстів через використання мовленнєвої маски.

У статті комплексно використано такі **методи**: описово-аналітичний, залучений для характеристики аналізу існуючих наукових концепцій, визначення та опису основних характеристик мовленнєвої маски у комічному ідіодискурсі; метод концептуального аналізу тексту – розгляд понять, ужитих при конструюванні мовленнєвої маски; метод системного опису – при виявленні одиниць на різних рівнях мовної системи.

Об'єктом проведеного дослідження є мовленнєва маска як різновид мовленнєвого образу автора, що розглядається в межах комічного ідіодискурсу. **Предмет** дослідження – способи конструювання мовленнєвої маски в комічному ідіодискурсі. За **матеріал дослідження** обрано комічні художні тексти сучасного американського письменника-гумориста Дейва Баррі.

Результати дослідження та їх обґрунтування

Комічний ідіодискурс є процесом інтенціональної лінгвокреативної діяльності автора, який умисно вводить комічний текст в поле дискурсу, переслідуючи певні комунікативні цілі: спрогнозувати реакцію адресата, його власну інтерпретацію тексту. Створюючи комічний ідіодискурс, автор прагне до збігу думок, інтерпретацій з адресатом. Комічний ідіодискурс – це такий тип дискурсу, який ґрунтується на базовій категорії «образ автора», на його комічній тематиці, вираженій вербальними та невербальними засобами, які створюють комічний ефект.

Автор комічного ідіодискурсу – це «смілива людина, яка пробує нове; інтуїція плюс логіка; чудове почуття гумору; йому цікавий сам процес, а не результат; любить шукати нове; завжди у пошуку знань, відповідей, ідей; <...> його активність як гумориста пов'язана, перш за все, з індивідуальним, персоніфікуючим характером особистості, в формі його «голосу»» [21, с. 88]. Він – є людина граюча (Homo Ludens), яка виступає у ролі «творця» карнавальної моделі світу, в якій виражає своє індивідуальне сприйняття реальності, яке прагне розділити з адресатом. Адресант і адресат таким чином вступають в «карнавалізований діалог», «який інтерпретується як «двоголосне слово», де домінує слово автора, яке виражається в емоційній єдності та спільності автора і читача – ігрового діалогу, в якому сміх виступає як елемент ігрового ставлення до оточуючого світу, до людини, до мови» [20, с. 62].

Діалог є формою існування особистості, засобом її формування та соціалізації, адже «лише у спілкуванні, у взаємодії людини з людиною розкривається і «людина в людині», як для інших так і для самого себе» [3, с. 434]. У діалогічних відносинах мовці «розуміють один одного не тому, що передають співрозмовникові знаки предметів <...> а тому, що взаємно зачіпають один в одному одну і ту ж ланку в ланцюзі чуттєвих уявлень і внутрішніх понять <...> завдяки чому у кожного спалахують у свідомості відповідні, але не тотожні смисли» [5, с. 165]. Метою діалогу – є «досягнення творчого порозуміння» між адресантом і адресатом [2, с. 319-320], в якому комуніканти прямо або опосередковано «шляхом зміни комунікативних ролей у конкретній ситуації прагнуть досягти бажаних результатів за допомогою певних стратегій і тактик» [25, с. 158-159].

Ігрова тональність комічного ідіодискурсу створюється через використання різних мовних засобів – іронії, самоіронії, сарказму, парадоксу, різних форм мовної гри тощо, які автор використовує з метою розважити та розважитися, привернути увагу до себе та своєї творчості, зняти напругу, самовиразитися. В ігровій тональності ідіодискурсу виділяють два основні підтипи: тональність «розважальна» (жартівлива, гумористична), яку автор обирає, щоб розважити себе та адресата, і тональність «чаруюча», націлена викликати в адресата подив, захоплення. Розважальна тональність орієнтована на мовну форму комічного тексту, коли чаруюча – націлена на його зміст [4, с. 28-29].

В основі такого виду тональності лежить карнавальний сміх, який «руйнує усяку ієрархію, розвінчує сталі догми <...>, зближує та поєднує сакральне з профанним, високе з низьким, величне з нікчемним, мудре з нісенітним» [1, с. 15], де гра авторськими «масками» вважається невід'ємною частиною карнавалу, коли за кожною маскою виявляється ще ряд масок. Зміна масок під час карнавалу дає можливість людині відійти від своєї сутності, адже «карнавал стирає межі між життям і грою, створює ілюзію іншої дійсності, дає можливість розчинитись у натовпі, заховатися за обраною маскою» [11, с. 69].

Центральною текстовою категорією комічного ідіодискурсу є образ автора, «який виконує організуючу функцію по відношенню до інших складових тексту» [15, с. 442]. Образ автора, за В.В. Виноградовим – це «прояв «літературного артистизму» творця, з яким пов'язані розподілення світла і тіней за допомогою виражальних мовленнєвих засобів, експресивний руху стилю, переходи та сполучення експресивно-стилістичних красок» [Цит за: 23, с. 253], який співвідноситься з мовною особистістю творця літературного твору, яка виражає у словесно-художній формі своє світосприйняття, естетичне кредо, свій лексикон, тезаурус, асоціації тощо [там само, с. 254] і може бути прихований у недрах композиції та стилю.

Мовна особистість створює власний неповторний образ, самопрезентує себе «перевдягаючи маски». Під маскою розуміємо «поведінку людини у спілкуванні, в тій чи іншій комунікативній ситуації; образ, який створює людина під час спілкування для досягнення поставленої мети; те, як вона подає себе у спілкуванні, ким «прикидається» задля здобуття певної практичної цілі. Вона складається з певних дій, набору жестів, фраз, інтонації, зовнішності, тощо, які можуть не відповідати соціальним ролям мовця – її репертуар значно ширший, ніж набір соціальних ролей, а їх вибір, зміна та вміння розіграти формують одну зі сторін мистецтва впливу конкретної мовної особистості [22, с. 113].

Особлива конструкція, особливе створення образу автора криється за мовленнєвою маскою, яка модулює образ автора в тексті – соціальний, комунікативний, метою якої є прямий або прихований вплив на адресата. Мовленнєва маска мислиться як рольове перевтілення автора, яке виражається в різних образах. Так, А. В. Мар'янчик виділяє чотирирівневу структуру образу автора. Перший рівень – це реальний колективний автор, де готовий текст дає уявлення про його авторів – компетентних та авторитетних особистостей, чия думка враховувалася при створенні текстів. Другий рівень – реальний індивідуальний автор, який реалізує себе в мовленнєвій діяльності як мовна особистість. Третій рівень – образ вербального автора, під яким розуміється соціально-інтелектуальна інтенція, мовленнєві стратегії і тактики, композиційний центр, композиційна єдність і ідіостиль. Четвертий рівень – «автор в тексті», автор-персонаж [12, с. 139-140]. Запропонована структура обумовлена, з одного боку, екстралінгвістичними факторами (культурою, епохою, ідеологічними принципами, картиною світу тощо), з іншого – стилістичними факторами (внутрішньою організацією текстів).

Така маска мислиться як своєрідна декоративно-стилізована форма висловлення, певна «ширма», за якою автор ховає своє справжнє «я», і постає перед читачем у різних комічних іпостасях, використовуючи так звані карнавальні «накладки», «мармизи для потіхи» (М. М. Бахтін). Використання маски припускає створення «другого тіла» (умовної форми), що вимагає великої емоційної енергії, особливого виду творчості – імпровізації [13, с. 190]. «Приміряючи» маски, автор імпровізує з тематикою, обирає яскраві сюжети, образи, вживає відповідну «карнавальну» лексику, добирає влучні стилістичні прийоми, творить власну святкову кавазіреальність, власний «святковий» світ, «в якому все існує за законами тимчасової «карнавальної свободи»» [10, с. 151].

Вона є механізмом творення якісно нового образу; посередником/медіатором між «справжнім» особистістю/об'єктом (людиною, предметом, явищем, ознакою, інформацією тощо) та його образом як «результатом реконструкції об'єкта у

свідомості людини», як новою якістю/ зовнішністю/ статусом; причиною ефекту певного спотворення/ поплутання/ приховання справжньої суті речей. Як посередник у комунікативному акті маска одночасно належить і своєму носієві, і його новій репрезентації, і тому контексту/середовищу, в якому вона діє і яким сприймається [8, с. 23].

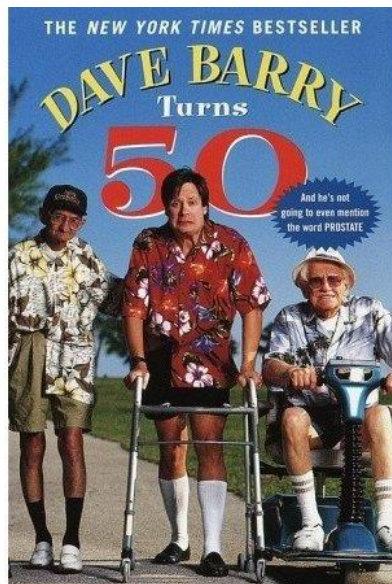
Вибір та презентація маски вимагають від автора задіяти усі рівні його мовної особистості, найважливішим серед яких є когнітивний рівень, який відповідає за процес відбору конкретної маски, залежить від когнітивних процесів автора. Мовленнева маска також розкриває комунікативно-культурний простір мовної особистості, який «через мовленнєві шаблони реалізує національні соціокультурні стереотипи мовленнєвої поведінки» [19, с. 113-114]. Вона стає одним з «мовленнєвих «ходів» самопрезентації автора комічних текстів, адже є пов'язаною з грою на підвищення чи пониження власного статусу, з однієї сторони, і статусу адресата – з іншої» [15, с. 442].

В. А. Мар'янчик влучно наголошує на сполученості мовної особистості та маски в аксіологічному аспекті – автор, використовуючи маску, «актуалізує або моделює в тексті ціннісний простір своєї мовної особистості» [12, с. 139]. Вона також виділяє компоненти мовної особистості, які позиціонуються як мотиваційні фактори створення певної мовленнєвої маски. До них належать: суб'єктивні компоненти (цілі, знання тощо) та об'єктивні (біологічні, соціальні, індивідуально-психологічні) [там само, с. 139-140].

Для конструювання мовленнєвої маски використовуються мовні засоби різних рівнів – фонетичні, морфологічні, лексичні, синтаксичні, стилістичні, а також паралінгвістичні (жести, міміка, кінесика). У текстовій площині, мовленнева маска трансформується в динамічний процес «переодягнення мовних одиниць», «перекручування» значень і форм [9, с. 61], породжений суб'єктивною свідомістю автора. Автор у такий спосіб залишає різні сигнали (вербальні та невербальні), «розкидає» окремі яскраві «мазки», щоб зорієнтувати читача в своєму ментальному просторі, адже мовленнева маска завжди створюється, спираючись на певний зразок – прототип, який має бути відомим адресату, викликати уявлення про знайомі йому деталі.

Мовленнева маска у комічному ідіодискурсі Дейва Баррі – це складний феномен, який розкривається на трьох рівнях: передня обкладинка книги, зміст і текст.

1)

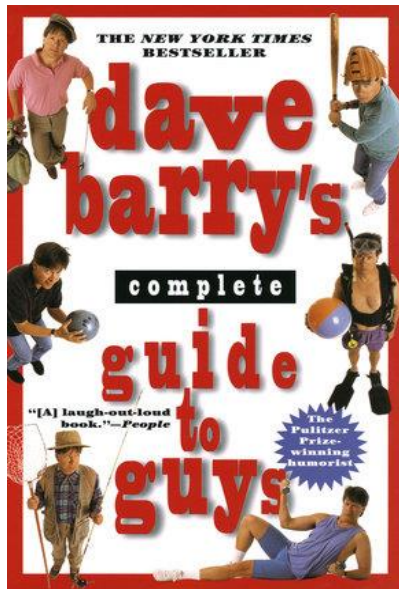
Д. Баррі, приміряючи на себе маску коміка, починає «творити» комічний ідіодискурс з перших сторінок. Він професійно підбирає актуальні теми, смішні сюжети, використовуючи весь «арсенал» стилістичних прийомів для створення комічного ефекту, отримання гедоністичної насолоди від комунікації з потенційним адресатом.

Назва на обкладинці книги має іронічне підгрунття, а маска автора – це перевтілення, яке зображується через імітацію чужої поведінки.

На цій обкладинці Д. Баррі, вдягаючи комічну маску, перевтілюється в старого дряхлого діда. Таким чином, комізм обкладинки полягає у пародійній несумісності порівняння чоловіків похилого віку з 50-річним, ще не старим Дейвом Баррі, який виглядає набагато старше своїх років, перебільшуючи значення свого віку, і тим самим підкреслюючи його сміхотворність та недолугість.

На обкладинці представленої книги (2) Д. Баррі приміряє вже декілька масок і постає перед читачем у образах рибалки, спортсмена на тренуванні, гравця у боулінг, водне поло, регбі та гольф, так би мовити, декодуючи назву книги «Повний путівник для чоловіків», представляючи найбільш типові чоловічі образи. Але невже це всі ролі, які чоловіки «приміряють» на себе упродовж життя? – Певно, що ні. Отже значення слова «повний» тут гіперболізовано.

2)

Другий етап становлення мовленнєвої маски коміка розгортається у *змісті книги*, де автор уживає різні стилістичні прийоми. Пор:

3) *TV or Not TV* [1, p. 136].

У наведеному прикладі автор використовує стилістичний прийом алюзії, що вказує на загальновідому фразу з Гамлета *“To be or not to be”*. (У. Шекспір)

4) *1987: Look Back in Horror* [2, p. 234].

Представлений приклад назви розділу книги Дейва Баррі *«Dave Barry's Greatest Hits»* є проявом інтертекстуальності, назва якого перегукується з назвою книги Джона Озборна *“Look Back in Anger”*.

У *текстовій площині* – третій етап, Д. Баррі використовує стилістичні прийоми, які мають на меті перекручувати ставлення до банальних речей, тим самим грає з уявленням та здоровим глуздом адресата – вдається до парадоксу, абсурду, вживає *оказіоналізми*. Пор:

5) "... the Sun published a few months ago headlined "GIANT FLYING CAT TERRIFIES STATES." Remember? The article that featured the actual artist's depiction of an enormous cat? Flying? With wings? Well, I did some checking, and you will be interested to learn that every single word in the headline is true except for "GIANT," "FLYING," "TERRIFIES," AND "STATES." [2, p. 123].

У цьому прикладі використовується прийом парадоксу у заголовку статті про гігантського літаючого кота, що лякає мешканців США. Використовуючи стилістичний прийом оксиморону, Дейв Баррі з упевненістю заявляє, що кожне слово в цьому заголовку є правдою, крім слів: «гігантський», «літаючий», «жахаючий» та «штати». Отже, єдиним правдивим словом є слово «кіт».

6) "In terms of musical competence, if I had to pick one word to describe us, that word would be "loud." [2, p. 104].

У наведеному прикладі до комічного ефекту приводить прийом абсурду. Адже, уживання прикметника "loud" не є підходящим для описання компетентності музичного гурту, навпаки, цей прикметник ставить під сумнів існування музичної групи з такою характеристикою.

7) We ask that those of you with small shrieking children please *asssidaas* (*A*&AA hey can someBoDy fiX this goddaM) [3, p. 45].

Автор використовує оказіоналізм *asssidaas*, який можна перекласти як «усадить цього невігласа», (*assis* – уживання французького дієслова *asseoir* в індикативі, *dais* – звукове відтворення англійського прикметника *this*, а також уживання англійського іменника *ass*) для створення комічного ефекту. Використання невербальних графічних засобів замість лайливих слів, у поєднанні з авторським тлумаченням цієї фрази – «Агов, чи може хтось угамувати це бісове дитя», надають їй ще більшої експресивності та емоційності.

Висновки. Мовленнєва маска є різновидом мовленнєвого образу автора, свідомо створеного мовною особистістю і є впізнаваним для адресата. Мовленнєва маска у комічному ідіодискурсі Дейва Баррі – складний трирівневий феномен. Автор пронизує свої тексти гумором, використовуючи різноманітні стилістичні прийоми для створення комічного ефекту. Мовленнєва маска – це і є образ автора, інструмент в руках майстра, за допомогою якого він творить комічний ідіодискурс. **Перспективу** дослідження вбачаємо у подальшому вивченні ролі мовленнєвої маски у створенні комічного ефекту, та її типізації.

РЕЧЕВАЯ МАСКА КАК СРЕДСТВО ПЕРЕВОПЛОЩЕНИЯ АВТОРА КОМИЧЕСКОГО ИДИОДИСКУРСА

О. В. Кузнецова, преподаватель
ХНУ им. В. Н. Каразина,
площадь Свободы 4, г. Харьков, 61022, Украина
E-mail: olgakuz3007@gmail.com

В статье впервые предлагается исследование речевой маски автора комического идиодискурса. Феномен маски под влиянием эпох претерпел трансформационные изменения и превратился из простого атрибута праздничности, карнавала на художественный прием, стал центральной текстовой категорией. Таким образом, речевая маска становится механизмом перевоплощения автора, изображает не только невербальную сторону личности, но и дает ей возможность креативно представить себя в текстовой плоскости.

В результате исследования творчества современного американского писателя-комика Дейва Барри установлено, что такой тип маски является сложным трехуровневым феноменом, который насквозь пронизывает творчество автора и проявляется на передней обложке, содержании и тексте. К наиболее частотным стилистическим приемам, употребленным автором, относим абсурд, аллюзию, употребление окказионализмов, интертекстуальность и парадокс. В работе предлагается определение комического идиодискурса как разновидности дискурса игровой тональности, продукта карнавальной модели мира.

Ключевые слова: комический идиодискурс, маска, речевая маска, карнавал, образ автора.

SPEECH MASK AS A DEVICE OF THE AUTHOR'S TRANSFORMATION IN COMIC IDIODISOURSE

O. V. Kuznietsova, lecturer
V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
E-mail: olgakuz3007@gmail.com

In the article the research of the author's speech mask in comic idiodiscourse is offered for the first time. The mask phenomenon, influenced by epoch, suffered changes and has turned from simple attribute of conviviality, carnival into artistic device, became a central text category. Thus, the speech mask becomes the mechanism of author's transformation, represents not only a non-verbal side of the personality, but also gives a chance to creatively present him or herself in the text.

As a result of the research of literary works by a modern American writer-humorist Dave Barry it is established that such type of a mask is a difficult three-level phenomenon which fully penetrates author's works and is shown on the front cover, contents and the text. We refer absurdity, allusion, the use of nonce words, intertextuality and paradox to the most frequently stylistic devices used by the author. In the work the definition of comic idiodiscourse as a kind of discourse of comic tonality, a product of carnival model of the world is offered.

Keywords: *carnival, character image, comic idiodiscourse, mask, speech mask.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса / М. М. Бахтин. – М. : Худож. лит., 1990. – 543 с.
2. Бахтин М. М. Проблема текста / М. М. Бахтин // Собрание сочинений в 7 т. М., 1997. – Т. 5. – С. 319-320.
3. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – 2-е изд. М. : Искусство, 1986. – 445 с.
4. Воркачев С. Г. Игры разума: интеллект в юмористическом дискурсе / С. Г. Воркачев // Лингвокультурология, 2016. – № 10. – С. 26-51.
5. Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию: пер. с нем. / В. Гумбольдт [общ. ред. Г. В. Рамишвили; послесл. А. В. Гулыгин и В. А. Звегинцева]. – М. : ОАО ИГ «Прогресс», 2000. – 400 с.
6. Карасик В. И. Языковое проявление личности / В. И. Карасик. – М. : Гнозис: 2015. – 384 с.
7. Караулов Ю. Н. Русская языковая личность и задачи ее изучения / Ю. Н. Караулов // Язык и личность. – М. : Наука, 1989. – 283 с.
8. Ковінько М. В. Авторська маска в культурологічному контексті / М. В. Ковінько // Літературознавчі студії. – 2013. – Вип. 39 (2). – С. 20-27.
9. Кондратенко Н. В. Карнавалізація як вияв мовної гри в художньому дискурсі / Н. В. Кондратенко // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. – 2012. – Вип. 33. – С. 61-65.
10. Ломакина Е. А. Художественный прием маски и поиски аутентичности в пространстве драматургии: от античности до «века-маскарада» эпохи Реставрации / Е. А. Ломакина // Проблемы истории, филологии, культуры. – 2010. – № 3 (29). – С. 148-155.
11. Маєвська Н. Мовностилістичні засоби реалізації авторської прагматики у романі Девіда Ніколлса «One day» / Н. Маєвська // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство. – Луцьк, 2013. – № 20. – С. 67-71.
12. Марьянчик В. А. Речевая маска в структуре образа автора публицистического текста / В. А. Марьянчик // Вестник НГУ. Серия: История, филология. – 2010. – Том 9, Вып. 6: Журналистика. – С. 138-144.
13. Медведева В. В. Театральная маска как один из способов трансформации сценического образа / В. В. Медведева // Вісник ХДАДМ. – 2011. – № 3. – С. 189-192.
14. Мельник Н. В. Текстовое моделирование языковой личности / Н. В. Мельник // Языковая личность: моделирование, типология, портретирование (Сибирская лингвоперсоналогия) : кол. монография / ред. Н. Д. Голева и Н. Н. Шпильной. – М. : ЛЕНАНД, 2014. – С. 33-80.
15. Морева А. Н. Типология речевых масок в жанре литературной рецензии (на материале «Литературной газеты») / А. Н. Морева // Вестник Нижегородского университета им. Лобачевского. – 2014. – № 1(1). – С. 442-447.
16. Осьмухина О. Ю. Маска / О. Ю. Осьмухина // Знание. Понимание. Умение : научный журнал. – 2007. – № 2. – С. 226-228.
17. Плотникова С. Н. Говорящий/пишущий как языковая, коммуникативная и дискурсивная личность / С. Н. Плотникова // Вестник НВГУ. – 2008. – № 4. – С. 37-42.
18. Поваляева Г. С. Функціонування мовної маски у віртуальному дискурсі на лексичному рівні в сучасній іспанській мові / Г. С. Поваляева // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2015. – № 15, Том 2. – С. 119-121.
19. Прохоров Ю. Е. Действительность. Текст. Дискурс : учеб. пособие / Ю. Е. Прохоров. – М. : Флинта; Наука, 2006. – 224 с.
20. Самохина В. А. Карнавал как эмоциональная экспрессия игры / Сьомий міжнародний форум. Сучасна іноземна філологія: дослідницький потенціал. Тези доповідей у 2-х ч. / ред. проф. В. О. Самохіна. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – С. 61-63.

21. Самохина В. А. Креативная личность Linguisticus-шутника, или ученые-лингвисты смеются / В. А. Самохина // Когниция, коммуникация, дискурс. – 2016. – № 12. – С. 84-97.
22. Стернин И. А. Основы речевого воздействия : учеб. издание / И. А. Стернин ; 3-е изд. – М.-Берлин : Директ-Медиа, 2015. – 289 с.
23. Стилистический энциклопедический словарь русского языка / ред. М. Н. Кожина. – М. : Флинта: Наука, 2003. – 696 с.
24. Федотова М. А. Понятие языковой личности и направления ее изучения / М. А. Федотова // Записки з романо-германської філології. – 2013. - Вип. 2 (31). – С. 141-146.
25. Формановская Н. И. Речевое общение: коммуникативно-прагматический подход / Н. И. Формановская. – М. : Русский язык, 2002. – 216 с.
26. Шпильман М. В. Об особенностях использования языковой личностью разных типов речевых масок / М. В. Шпильман // Уральский филологический вестник. – 2012. – № 3. – С. 78-82.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Barry D. Dave Barry Does Japan / D. Barryю – N.Y. : Ballantine Book, 1992. – 224 p.
2. Barry D. Dave Barry's Greatest Hits / D. Barryю – N.Y. : Ballantine Book, 1989. – 287 p.
3. Barry D. Dave Barry's Only Travel Guide You'll Ever Need / D. Barryю – N.Y. : Ballantine Book, 1999. – 192 p.

REFERENCES

1. Bakhtin, M. M. (1990). *Tvorchestvo Francois Rabelais i narodnaya kultura srednevekov'ia i renessansa* [Francois Rabelais's creativity and folklife culture of the Middle Ages and Renaissance]. Moscow, Russia: Khudozh. lit..
2. Bakhtin, M. M. (1997). *Problema teksta* [Text problem] (Vol. 5, pp. 319-320). Moscow, Russia.
3. Bakhtin, M. M. (1986). *Eстетика словесного творчества* [Esthetics of verbal creativity] (2nd ed.). Moscow, Russia: Iskusstvo..
4. Vorkachev, S. G. (2016). Igrы razuma: intellect v yumoristicheskom diskurse [Mind games: intelligence in comic discourse] *Lingvokul'turologiya*, 10, 26-51.
5. Gumbol'dt, V. (2000). *Izbrannyye Trudy po yazykoznaniiyu: perevod s nemetskogo* [Selecta on linguistics: transl. from German]. Moscow, Russia: OAO IG «Progress».
6. Karasik, V. I. (2015). *Yazykovoye proyavleniye lichnosti* [Language manifestation of the personality]. Moscow, Russia: Gnozis.
7. Karaulov, Yu. N. (1989). *Russkaya lingvisticheskaya lichnost i zadachi yeyo izucheniya* [Russian linguistic personality and problems of its studying]. *Language and personality*. Moscow, Russia: Nauka.
8. Kovin'ko, M. V. (2013). Avtorska maska v kulturolohichnomu konteksti [Author's mask in culturological aspect]. *Literaturoznavchi studii*, 39 (2), 20-27.
9. Kondratenko, N. V. (2012). Karnavalizatsiya yak vyiv movnoi hry v kulturnomu diskursi [Carnivalization as a manifestation of a language game in an artistic discourse]. *Linhvistychni doslidzhennia: zbirnyk nauk. prats KhNPU im. H.S. Skovorody*, 33, 61-65.
10. Lomakina, E. A. (2010). Khudozhstvennyi priyom maski i poiski autentichnosti v prostranstve dramaturgii ot antichnoi do "veka-maskarada" epokhi Restavratsii [Artistic device "mask" and search for authenticity in drama space: from antiquity to "century-masquerade" of Restoration]. *Problemy istorii, filologii, kultury*, 3 (29), 148-155.
11. Maievska, N. (2013). Movnostylistychni zasoby realizatsii avtorskoj prahmatyky u romani Davida Nichollsa «One day» [Language-stylistic devices of the author's pragmatic manifestation in the novel by David Nicholls «One day»]. *Naukovyi visnyk Shkhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriya: Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, 20, 67–71. Lutsk, Ukraine.
12. Mar'yanchik, V. A. (2010). Rechevaya maska v structure obraza avtora publitsisticheskogo teksta [Speech mask in the structure of image of author in the publicistic text]. *Vestnik NGU. Seriya: Istoriya, filologiya*, 9(6): Zhurnalistika, 138-144.
13. Medvedeva, V. V. (2011). Teatralnaya maska kak odin iz sposobov transformatsii stsenicheskogo obraza [Theatrical mask as one of ways to transform a stage image]. *Visnyk KhDADM*, 3, 189-192.
14. Mel'nik, N. V. (2014). [Text modeling of the linguistic personality]. In N.D. Goleva i N.N. SHpil'noj (Eds.) *Yazykovaya lichnost': modelirovaniye, tipologiya, portretirovaniye* (Sibirskaya lingvopersonologiya) (pp. 33–80). Moscow, Russia: LENAND.
15. Moreva, A. N. (2014). *Tipologiya rechevykh masok v zhanre literaturnoi retsenzii* (na material "Literaturnoi gazety") [Typology of speech masks in a genre of the literary review (a case study of "Literary Newspaper")]. *Vestnik Nizhegorodskogo universiteta im. Lobachevskogo*, 1(1), 442-447.
16. Os'mukhina, O. Yu. (2007). Maska [Mask]. *Znanie. Ponimanie. Umenie : nauchnyy zhurnal*, 2, 226-228.
17. Plotnikova, S. N. (2008). Govoriashiy/pishushiy kak yazykovaya, kommunikativnaya i diskursivnaya lichnost [Speaking/writing as the linguistic, communicative and discursive personality]. *Vestnik NVGU*, 4, 37-42.
18. Povaliaieva, H. S. (2015). Funktsiyuvannia movnoi masky u virtualnomu diskursi I na leksichnomu rivni v suchasniy ispanskii movi [Functioning of speech mask in virtual discourse on the lexical level in modern Spanish language]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohia*, 15 (2), 119-121.

19. Prokhorov, Yu. E. (2006). *Deystvitel'nost'. Tekst. Diskurs: uchebnoye posobiye* [Reality. Text. Discourse: Manual]. Moscow, Russia: Flinta; Nauka.
20. Samokhina, V. A. (2016). Karnaval kak emotsionalnaya ekspressiya igry [Carnival as an emotional expression of the game]. Proceedings of the VIIth International Forum "Modern Foreign Filology: Research potential" (pp. 61-63). Kharkiv, Ukraine.: KhNU imeni V.N. Karazina.
21. Samokhina, V. A. (2016). Kreativnaya lichnost Lnguisticus-shutnika ili uchonyie-lingvisty smeyutsa [Creative personality of the Linguisticus-joker, or linguists laugh] *Kognitsiya, kommunikatsiya, diskurs*, 12, 84-97.
22. Sternin, I. A. (2015). *Osnovy rechevogo vozdeistviya* [Bases of linguistic manipulation] (3rd ed.). Moscow-Berlin: Direkt-Media.
23. Kozhina, M. N. (Ed). (2003). *Stilistichesky entsiklopedichesky slovar' russkogo yazyka* [Stylistic encyclopedic dictionary of Russian language]. Moscow, Russia: Flinta; Nauka.
24. Fedotova, M. A. (2013). Poniatiye yazykovoi lichnosti i napravleniya yeyo izucheniya [Concept of the linguistic personality and its area of focus]. *Zapiski z romano-germans'koi filologii*, 2 (31), 141-146.
25. Formanovskaya, N. I. (2002). *Rechevoye obsheniye: kommunikativno-pragmaticheskii podkhod* [Verbal communication: communicative-pragmatic approach]. Moscow, Russia: Russkij yazyk.
26. Shpil'man, M. V. (2012). Ob osobennostiakh ispolzovaniya yazykovoi lichnost'iu raznykh tipov rechevykh masok [On peculiarities of usage of different types of speech masks by the linguistic personality]. *Ural'skij filologicheskij vestnik*, 3, 78-82.

IIIUSTRATIONS

1. Barry, D. (1992). *Dave Barry Does Japan*. N.Y., USA: Ballantine Book.
2. Barry, D. (1989). *Dave Barry's Greatest Hits*. N.Y., USA: Ballantine Book.
3. Barry, D. (1999). *Dave Barry's Only Travel Guide You'll Ever Need*. N.Y., USA: Ballantine Book.

Надійшла до редакції 1 грудня 2017 р.